One Minute Halacha

THE WEEK IN REVIEW

A Practical Halachah Video, Audio or Text, in Less than 60 Seconds a Day – Every Day!

Delivered by Horav **Yosef Yeshaya Braun**, shlita, Mara D'asra and member of the Badatz of Crown Heights

Please note that these halachos apply in general situations. In unique circumstances, a different halacha may apply. If you are unsure whether the halacha applies to your particular situation, please consult a Rov

יום ראשון Sunday

Am I responsible for tzedakah money stolen from my house?

Whether or not one is responsible for replacing *tzedakah* money that was stolen while in their possession depends on their *shomer* (guardian) status. Following are some of the general guidelines:

- If the *tzedakah* money had not been designated to a particular recipient yet, no one has a claim to it; thus the one that was holding the money doesn't have the status of a *shomer*, and is not obligated to replace it. There is, however, room for stringency *latzeis yedei Shamayim* (to do the right thing).
- If a specific amount of money was earmarked for a recipient the person holding the money is considered a *shomer*. If the guardian receives no benefit from guarding the money, they have the status of a *shomer chinam* (an unpaid guardian). Therefore, if the money was guarded properly and not left in a *pushka* in full view, or other unsafe place, they are exempt from replacing the money. Nonetheless, it's recommended to be stringent, and repay the money to *tzedakah*.
- In a case that they do derive benefit from safeguarding the money—either through the prestige accorded a gabbai tzedakah (one officially in charge of tzedakah funds), or because they often borrow from the tzedakah fund—they are regarded as a shomer sachar (a paid guardian) and are obligated to replace the loss.
- If one's own tzedakah money (such as money set aside for ma'aser) was stolen, their (the victim's) commitment to tzedakah may remain unfulfilled until the money is replaced. Whether or not they are required to replace the money depends on many factors, but those are beyond the scope of this halachah.
- In case it's determined that ma'aser money has to be replaced, one may deduct the sum of the stolen money from their total income, thus lowering the amount they owe for ma'aser. #551

Monday יום שני The Halachos of Chewing Gum

Chewing gum raises three halachic issues:

- be Some *poskim* say that a *brachah* shouldn't be said before chewing gum because it's simply being chewed and no food is being ingested. However, the consensus among *poskim* is that since the one chewing gum derives pleasure and nutrition from it—as one does from eating—a *brachah* should in fact be said.
- Gum is typically chewed while going about one's

business, often while going from room to room, or even outdoors. The *halachah* is that food with an after-brachah of *borei nefashos* requires a new *brachah rishona* (brachah before eating) if one goes to another room from where they can't see the room where they made the brachah. This issue can be resolved by having in mind when saying the brachah that they may be moving from room to room; but if one leaves the house, prior intent doesn't count.

• Gum is often chewed while walking outdoors. The Gemara says, "Ha'ocheil bashuk domeh l'kelev" (one who eats outdoors is likened to a dog), and is disqualified from giving eidus (testimony). Nevertheless, poskim say that one can be lenient nowadays since this behavior has become "the new normal"—but may still be inappropriate, especially for a talmid chacham. Albeit chewing isn't the same as eating, it's nonetheless inappropriate.

The second and third points apply to eating candy and ice cream as well.#546

Tuesday יום שלישי I took on a hachlatah, but now I wish I hadn't. May I stop it?

If one undertook a *minhag tov* (positive practice) such as *prishus* (abstaining from a certain indulgence) or a *chumra* (an added stringency in the performance of a mitzvah) with the intention of adhering to it permanently, or if they did it three times—after which it becomes halachically binding—they would have to do *hataras nedarim* (have the vow nullified by a *beis din*) if they wish to stop doing it. This is because the new practice has acquired the properties of a vow. However, if the practice was based on a mistaken assumption—such as the incorrect notion that one should stand during a certain part of the *davening*—then it's deemed a *minhag ta'us* (a mistaken practice), and it may be discontinued without resorting to *hataras nedarim*. #547

Wednesday יום רביעי

What do I do if I realize that my host's kashrus standards are not up to my own?

Those with high kashrus standards must sometimes choose between offending their host and compromising their principles.

It should be noted that stating the issues—what on the menu they feel comfortable eating, and what they don't—in a polite, *mentchliche* (sensitive) manner will often go over without the host being offended.

However, in an uncomfortable situation, one may be lenient and use utensils that came in contact with food that one avoids due to a *chumrah* (stringency). Similarly, if necessary,

one may eat food that is *mutar b'dieved* (permitted after the fact), which they don't usually eat. Obviously, none of this applies if the food is *assur min hadin* (inherently forbidden). On their part, hosts should be sensitive to their guest's needs and refrain from serving food that is not up to their guest's kashrus standards. This is actually a halachic requirement, and not merely proper etiquette. #548

Thursday יום חמישי May I leave money out to determine whether my cleaning help is stealing?

If one suspects their cleaning help of stealing they may be tempted to leave money in an obvious place to confirm their suspicion, and to catch the would-be thief red-handed. The Ben Ish Chai writes, and other *poskim* concur, that the above ploy is only permitted if the owner declares the money *hefker* (ownerless). However, in a *teshuvah* (responsum) in his work, *Torah Lishmah*, the Ben Ish Chai ruled that doing so is absolutely forbidden—even if the money was made *hefker*.

This is because the prohibition of *lifnei iveir* (placing a stumbling block before the unsuspecting) includes also causing someone to intend to sin and applies to unsuspecting non-Jews as well. There are other ways to find out whether someone is stealing, and to better protect one's valuables; setting a trap is not permitted by halachah. #549

ערב שבת קודש VDo single-handle faucets pose a problem on Shabbos?

Single-handle faucets have lately gained popularity over two-handle ones. Whereas two-handle faucets have dedicated hot and cold water handles that control the hot and cold water, single-handle—or lever-style—faucets control both the hot and cold water flow with the same handle. Turning on the single handle faucets releases a mixture of cold and hot water unless pushed all the way to one direction. This poses a problem on Shabbos.

We may not turn on the hot water on Shabbos since doing so causes additional water to be heated to replace the hot water that was used. There is a greater likelihood of the hot water being turned on by mistake with a single-handle faucet. Some might forget to push the handle all the way to the right; others may not know how a single handle faucet operates. In addition, some models might release hot water even if the handle is pushed all the way to the right.

To avoid these potential problems, a faucet with two handles should be used or the hot water valve should be turned off before Shabbos. When faced with a one-handle faucet in an unfamiliar home, there is room to be lenient and assume that pushing the handle all the way to the right is okay. #550

ע"פ בקשת רבים, מוגש בזה מאמר עיוני בענין יסוד וגדר החיוב של מצוות היום דפורים, והמסתעף מזה בענין גדר החיוב ד"לבסומי", ע"פ דעת הרמב"ם הטור השו"ע והרמ"א. מעובד בלשון צחה וברורה מתוך הציונים לגליון הלכה היומית (לפורים דאשתקד), ע"י חברי המערכת

בענין גדר החיוב של מצוות היום דפורים, והמסתעף מזה ביסוד החיוב ד"לבסומי"

ע"י מד"א וחבר הבד"צ דק"ק קראון הייטס הרה"ג הרב **יוסף ישעי' ברוין** שליט"א

א. זה לשון הרמב״ם מגילה פ״ב הי״ז: מוטב לאדם להרבות במתנות לאביונים מלהרבות בסעודתו ובמשלוח מנות לרעיו שאין שם שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וגרים שהמשמח לב האומללים האלו דומה לשכינה וכו׳ עכ״ל. ובמגיד משנה על אתר כתב: דברי רבינו ראויים אליוי.

מדוע לא הובא בשולחן ערוך להרבות בסעודת פורים ובמתנות לאביונים?

ב. והנה, לכאורה צ"ע קצת, שבשולחן ערוך (סימן תרצ"ה ס"ד) הובאו רק דברי הרמב"ם בנוגע להרבות במשלוח מנות, ולא הביא הדין דלהרבות בסעודת פורים (הביאו הטור והרמ"א בריש סימן תרצה).

והעיקר, שלא הביא המחבר² כלל דברי הרמב״ם להרבות במתנות לאביונים³.

מראי מקומות וציונים

מחמת קוצר היריעה, באו מימ וציונים להלכות בגליון זה בדפוס בפּע. המעוניין לקבל רשימת המראי מקומות להלכות שבגליון הנוכחי מתבקש לשלוח בקשה באימייל לכתובת: halacha2go@gmail.com

או מעטפה ממוענת ומבויילת לכתובת:

The Torah Education Project/Halacha2go 701 Empire Blvd. #4E Brooklyn, NY 11213

¹⁾ וראה שו"ת כתב סופר יו"ד סקל"ו. וראה עבודת הקודש במורה באצבעס"ט אות שו. ונתבאר בארוכה בלקו"ש חלק ט"ז ע' 367 ואילך.

ואכן הובאו בנו"כ לשו"ע - ראה לדוגמא חיי אדם כלל קנה סכ"ט.
קיצור שו"ע סקמ"ב ס"א. משנה ברורה סק"ג. ועוד.

³⁾ אלא שרמזו במה שכתב בריש סימן תרצד: "לפחות". וראה יד אהרן ובברכי יוסף סק"ג. וראה לקמן בפנים סעיף ו.

והנה, מה שכתב המחבר (שם בס"ג) שאין מדקדקים במעות פורים אלא הוהנה, מה שכתב ליטול נותנים לו - פשוט, שזהו ענין בפני עצמו, ואינו כל מי שפושט ידו ליטול נותנים לו - פשוט, שזהו ענין בפני עצמו, ואינו ראי׳ לזה שצריך להרבות מצד עצמו (כשאין העני פושט ידו). וכל שכן שאין

גדר מצות היום דפורים לדעת הרמב"ם

ג. ויש לומר בזה בדרך אפשר, וכל פיטטיא דאורייתא טבין 4, שלדעת הרמב״ם גדר המצוה בכולם הוא משום שמחה, שיום ש- החיוב שיהא ״יום משתה ושמחה״.

וכלשון הרמב"ם (בהלכה י"ד): מצות יום ארבעה עשר וכו" ויום חמשה עשר וכו" להיות יום שמחה ומשתה.

(משא״כ, בהלכות יו״ט, שכתב הרמב״ם (פ״ז ה״ז) בזה הלשון: חייב אדם להיות שמח וטוב לב, והיינו חיוב על הגברא).

ולכן, מוטל עליו חיוב להרבות בשמחה, להוסיף בעשיית הימים לימי שמחה.

וזהו יסוד החיוב דלבסומי (כלשון הרמב״ם: ״שישתכר וירדם בשכרותו״), הוספה וריבוי במשתה ושמחה. וכמ״ש בארחות חיים: כדי שירבה לשמוח.

ומהאי טעמא הביאו הרמב״ם בחדא מחתא עם חיוב סעודת) פורים ומשלוח מנות וכו׳, שהכל ענין אחד).

אלא, שבזה גופא - מוטב להרבות במתנות לאביונים, העולה על כולנה, ומשום מצות שמחה נגעו בה, שבמתנות לאביונים שמחתו שלימה יותר, "שמחה גדולה ומפוארה", ו"דומה לשכינה" וכו".

גדר מתנות לאביונים לדעת המחבר בשולחן ערוך

ד. אבל לדעת המחבר בשולחן ערוך, נאמרו בזה ב' דינים שונים, ומשום הכי חילקם המחבר (וכן בטור) לסימנים נפרדים, דיני משלוח מנות וסעודת פורים השייכים אהדדי (בסימן תרצ"ה), ועוד דין וגדר בפני עצמו דמתנות לאביונים (בסימן תרצ"ד. והביא שם גם כללות דיני מעות פורים, והדין דכל הפושט וכו'. וברמ"א הוסיף עוד בזה וכייל בה דיני מחצית השקל שאינם שייכים כלל למצות היום).

ולדעת המחבר, מעולם לא נאמרה הלכה וגדר דלהרבות נשמחה. בשמחה.

והמחבר לשיטתו (סתרצ"ו ס"ד) דאבילות נוהגת בפורים.

להוכיח מזה מה שכתב הרמב״ם דמוטב להרבות במתנות לאביונים יותר מהריבוי במשלוח מנות וסעודת פורים.

וכבר העירו בכמה מקומות, שבגמרא (מגילה ה, ב) מוכח שהענין ד"משתה ושמחה" מדברי קבלה היינו איסור הספד ותענית - ראה שו"ת מהרי"ל סימן נ"ו.

וראה השקו"ט בשו"ת התעוררות תשובה חלק ב סימן תצ"ט. בנין שלמה סימן נ"ח. דברי יציב חלק ב סימן רצ"ז. משנת יעב"ץ סימן ע"ט. ועוד.

^{.)} ומבוסס על יסוד מה שנתבאר בלקו״ש הנ״ל.

^{.&}quot;מחמה ושמחה" שבמחבר לא הובא כלל דבר זה שהוא "יום משתה ושמחה".

- (ומה שכתב (בס"ז) "לשמוח בפורים דברי קבלה נינהו") הוא דעת "יש מי שאומר", אבל לי' לא סבירא לי').

גדר החיוב "לבסומי" לדעת המחבר

ה. ולפ״ז, החיוב ד״לבסומי״ הוא דין נוסף, דין מצד עצמו, ורק מדרבנן, שיגיע למצב דעד דלא ידע״.

ודוק ותשכח, שהמחבר לא כתב על דבר חיוב שכרות כפי שהובא ברמב״ם, ולא פירט איך ובאיזה אופן מגיע לעד דלא ידע, כיון שהגדר בזה לא כ״כ מה שמוסיף במשתה ושמחה, כי-אם גוף ועצם הענין דעד דלא ידע״.

ישוב הקושיא מה שלא הביא המחבר להרבות בסעודת פורים ומתנות לאביונים

ו. ומשום הכי לא הביא כלל המחבר הענין דלהרבות בסעודת פורים, כיון שאין חיוב להרבות בשמחה.

ומובן ג״כ שלא הביא גם הענין דלהרבות במתנות לאביונים - דמשום צדקה לחוד נגעו בה, ואין מקומו כאן, ושייך להלכות מתנות עניים[°].

ורמזו המחבר במה שכתב הלשון: ״לפחות ב׳ מתנות לב׳ עניים ״?

6) ולהעיר מהחקירה בטעם לבסומי – אם הוא דין בשמחת פורים, או ענין צדדי, מצד שעיקר הנס ע"י יין.

ובסגנון אחר, אם העיקר התוצאה, או שהמצוה בשתי׳ גופא.

וראה שו"ת פאר עץ חיים סימן ל"ו. להורות נתן חלק ט סימן כ"א. שבט הלוי חלק יו"ד סימן ק"ז. ועוד.

 ורווחא שמעתתא בי מדרשא, לחלק בין יו"ט לפורים, שביו"ט -המצוה בשמחה עצמה, ובשר ויין הם רק היכא תימצי להגיע לשמחה (ולהעיר מלקו"ש חלק לג ע' 62 ואילך), משא"כ בפורים היין הוא החפצא של מצוה.

אבל כאן נתבאר באופן אחר, שלהמחבר המצוה בגוף הענין ד״עד 'לא ידע״.

ונפקא-מינה מזה, בנוגע להשקו״ט כששתה בפורים והגיע לעד דלא ידע רק במוצאי פורים.

וכבר העירו משו״ת תרומת הדשן סימן ק״י. לבוש סימן תרצ״ו ס״ג. יוסף אומץ סימן תתש״א.

- 7) ולאידך, ברמב״ם לא נזכר כלל הענין דעד דלא ידע (ראה במטה משה סימן תתרי״ב שהעיר בזה. ובנימוקי יוסף כתב יתירה מזו שלא הזכיר הרמב״ם הא דלבסומי. וצ״ב).
- 8) וכבר האריכו בכמה מקומות בחקירה זו, אי חובת מתנות לאביוניםהיא משום שמחה או צדקה, והביאו ראיות לכאן ולכאן. ואין כאן מקומו.
- 9) ולהעיר גם מהשינוי בלשון המחבר ביחס ללשון הרמב"ם: אין פוחתין מב' עניים.

וכן עוד שינוי, שברמב״ם כתב ״לחלק לעניים״, משא״כ בשו״ע הלשון הוא ״ליתו״.

> . וי"ל גם בזה ע"ד הנ"ל בפנים. ואכ"מ. ותן לחכם ויחכם עוד.

ומכל מקום, הביא המחבר הך דינא שהמרכה לשלוח לרעים משובח, שהוא משום גוף הגדר דמשלוח מנות, שענינו ותוכנו בכדי להרבות ידידות וריעות (כמ״ש במנות הלוי ועוד).

שיטת הרמ"א בגדר חיוב "לבסומי"

ז. אמנם, להרמ״א (והטור) שיטה אחרת וממוצעת בכל זה-10. דאין הכי נמי דסבירא לי׳ כהרמב״ם שגדר מתנות לאביונים משום צדקה הוא.

ומהאי טעמא הביא הרמ״א גם שאר דיני צדקה השייכים לכאן, והיינו דין נתינת מחצית השקל בערב פורים (שבודאי אינו משום שמחה).

ומהאי טעמא לא הביא גם הוא הדין דלהרבות במתנות לאביונים.

ומכל מקום, לדידי׳ חיוב דלבסומי הוא תוצאה המסתעפת מחמת כללות החיוב דלהרבות במשתה ושמחה¹¹.

ולכן הקדים בתחילת הסימן בתור הקדמה לכללות הענין, שמצוה להרבות בסעודת פורים. ולשיטתי' אזיל, שגם בדין דלבסומי כתב להדיא שיש חובה לשתות יותר מלימודו¹².

והטעם, כיון שיסוד החיוב אינו מה שהגיע לעד דלא ידע, כ״א גוף ההוספה במשתה ושמחה.

והרמ"א לשיטתי׳ אזיל (סימן תרצ"ו ס"ד. ועיין ג"כ בפרי מגדים באשל אברהם ס"ק ט"ו) שאין אבילות נוהגת בפורים.

וצע״ק שציינו ברמ״א לדברי הכלבו, וכ״כ בביהגר״א בדברי הרמ״א, אף שחלוקים כנ״ל.

ולהעיר גם שברמ"א השמיט "מעט".

Ehizuk 2 Go: The One Minute Hakhel

Following numerous requests, we we have launched a Chizuk**2**Go daily video in honor of the year of Hakhel. With signature clear and concise delivery, **Harav Braun shlita** presents a one minute inspirational video to get you going through the day.

To access Chizuk2Go

Call: 347-696-7802 Email: chizuk2go@gmail.com "subscribe" WhatsApp: Add 1-347-581-3830 to your contacts then send a WhatsApp "subscribe" Visit: www.chizuk2Go.com

^{.10} ולהעיר מלקו״ש חלק י״א ע׳ 338 ד״ה וימי הפורים, ויל״ע עוד בזה

¹¹⁾ ולהעיר שברמ״א, שלא כבמחבר, הובא (בסימן תרצ״ה ס״ה) כללות החיוב דמשתה ושמחה, וגם ביום ט״ו.

^{.&}quot;אלא שהוסיף ש"א"צ להשתכר כל כך".

וגם מזה מובן שגם להרמ״א החיוב הוא להשתכר, אלא שאינו ״כל כך״. אבל בארחות חיים וכלבו כתבו: לבסומי לא שישתכר אך שישתה יותר מלימודו מעט.

ובאמת, דברי הרמ"א ש"ישתה יותר מלימודו ויישן", דומים מאד למה שכתב הרמב"ם ש"ירדם בשכרותו"¹³.

דעת הטור בחיוב ד"לבסומי"

ח. ומודגש יותר בלשון הטור: "מצוה להרבות בסעודת פורים וצריך שישתכר עד שלא ידע וכו"", שהחיוב להשתכר נבע מגוף החיוב דלהרבות בסעודת פורים. ועיין ג"כ בר"ן: והיינו עיקר חיובא דסעודה יתירה דאמרינן מחייב אינשי לבסומי¹.

ולכן נקט גם הטור בלשון ״להשתכר״.

מה שהמחבר העתיק לשון הגמרא "לבסומי" ולא פירש הכוונה

ט. ואתי שפיר, שהמחבר השמיט בכוונה לשון הטור והרמב״ם, ושלא כדרכו, והעתיק לשון הגמ׳ ״לבסומי״.

ואף שפירש רש"י ד"לבסומי" היינו "להשתכר" - מזה שהמחבר ראה דבריו והשמיטם, שמע מינה דלא סבירא לי" הכי.

ויתירה מזו, שהמחבר עצמו בבית יוסף הביא מארחות חיים ד"לבסומי" אין פירושו "להשתכר" ...

ואף אם תימצי לומר שאין המחבר סומך על מה שכתב בבית יוסף 16 - בנדון זה שהביא בבית יוסף מה שכתב הארחות חיי בפירוש "לבסומי", ושוב סתם הדברים בשולחן ערוך, מסתבר שכוונתו לומר שאין צריך להשתכר". ודוק.

ויש לציין, שאכן י"א בדעת המחבר דסבירא לי" שצריך להשתכר כפשוטו. והוכיחו כן מלשון הרמ"א "וי"א שא"צ להשתכר כ"כ", שחולק על המחבר. ויש לדחות בקל.

ולהעיר, שבארחות חיים שם כתב בחיוב דלבסומי "כדי שירבה לשמוח ולשמח האביונים וכו' וזאת היא השמחה השלימה". אבל בבית יוסף השמיט כל הנ"ל. ודוק כי קיצרנו.

- 13) אלא, שבפרטיות חלוקים המה, שברמב״ם כתב שישתכר וירדם בשכרותו. ועיין עוד בדרכי משה שהביא ממהר״י ברונא שישתכר ויישן. ולהעיר משיירי כנסת הגדולה (בהגהות על הבית יוסף ס״ק א) שגם בדברי הראשונים שכתבו ״להשתכר״ – יש לפרש דהיינו שתי׳ יותר מלימודו.
- 14) ונפקא מינה ג"כ אי החיוב לבסומי הוא בשעת סעודה דוקא, כמשמעות הגמרא מגילה ז, כ בעובדא דרבה ור' זירא, וכמשמעות הרמב"ם. ועוד. ולשון השאילתות שאילתא סז: למיכל ולמישתי ולאבסומי.
- . 15) וכך כתבו כמה אחרונים בדיוק הלשון לבסומי דייקא - ראה של״ה תורה שבכתב שובבים ת״ת דרוש ואתה תצוה. עבודת הקודש להחיד״א הנ״ל. יסוד ושרש העבודה שער י״ב פ״ז. ועוד.
- 16) וידוע השקו״ט בזה בכללי ההוראה ראה בהנסמן בעין יצחק חלק ג כללי ההוראה ע׳ תכו וע׳ תסב.
- 17) וכך כתב בשמחת יהודא פכ״ה סק״י בדעת המחבר דסבירא לי״ כהארחות חיים.

Get the '1 Min. Halacha' Daily

Four easy ways to access:

Call: (347) 696-7802. Archives can also be accessed there.

Email: halacha2go@gmall.com "subscribe" to receive the day's one minute Halacha audio, video & text.

Visit: www.halacha2go.com to see the video, text and archives.

WhatsApp: Add 1-347-456-5665 to your contacts then send a WhatsApp "subscribe" (video only).

ניתן לראות ולשמוע את ההלכה היומית בלה"ק:

טלפון: 347.696.7802 [בא"י: 347.696.7802

אתר: www.halacha2go.com וואטסאפ: תוסיף מספר 1-347-456-5665 לרשימת אנשי הקשר שלך ושלח לשם בקשה ל"מנוי".

Note: This is not an endorsement to have or use a device with internet connection.

Coming Up:

Sunday Kablanus on Shabbos

Monday I let my friend use my car, and now the audio system

isn't working. Can I hold him responsible?

Tuesday I hired a contractor but failed to set a price in advance:

do I have to pay whatever he demands?

Wednesday My son was fined by the Yeshivah for misbehaving.

May he pay it with ma'aser money?

Thursday Halachos of Damages with Cars

Friday May I serve a scoop of ice cream over hot cake on

Shabbos?

For sponsorships, dedications, and ads (347) 465-7703 or email halacha2go@gmail.com

לזכות החתן הת' **זאב** והכלה **ליבא** שיחיו בוימגארטען

דו-נוצאו חת

לרגל חתונתם ביום שלישי, ה' אדר ב' תשע"ו יה"ר שיהי' "בנין עדי עד"

ע"י ולזכות משפחתם **בוימגארטען – גורקאוו** שיחיו

Kol Yaldei Yisroel: 718.569.7500

